

מ ד י ג ת י ש ר ל
ג כ נ ס ת

ס . ג .

פרומוקול מט' 40/7

היטיבת ועדת החינוך והתרבות שהתקיימה
ביום ב', י"ח במייר תשט"ו - 10.5.56
בשעה 11.20.

ס . פרטיץ - היו"ר	<u>נרשמים:</u>
ט . אונג	
א . גרם	
ב . ברמן	
ג . כלפון	
ד . כפרית	
ה . נצר	
ו . צברי	
ז . רוזמל-נמור	
ח . כמנולסון	

ב . ג . דינור - שר החינוך והתרבות.	<u>מזמנים:</u>
ט . מבידור - המנהל הכללי של משרד החינוך והתרבות.	

ס . גריידי	<u>בעדרים:</u>
ק . כהנא	
י . סמילנסקי	
יא . בן-יעקב	
יב . רוזנברג	

א . אינפורמציה מטעם משרד החינוך והתרבות על מצב הדורות.	<u>סדר-הימים:</u>
ב . פניות גופים שונים אל הוועדה בקשר לחוק המועצה העליונה למוסדות המשכלה הנבונה.	
ג . סוגיות.	

=====

היו"ר ס . פרטיץ פותחת את הישיבה.

הרשו לי לקדם את פניכם בברכה לסובכם לעבודה לאחר חופסת הפסח, ולהביע את תקוותי כי באתם בכוחות מחודשים לסיום העבודה.

סדר-היום ללשונה זו הוא בהתאם להזמנות שקיבלתם. הסעיף הראשון הוא: א. הפצת לבקט את נציגי משרד החינוך

היו"ר ט. פרסיץ:

והתרבות למסוד לנו אינפורמציה כיצד נסתלמה פרטת הרזרבות שנותרו בתקציב מסוד החינוך והתרבות, מה הצלחנו להציל ובמה נוכל להכנות. ב. חוק המועצה העליונה למוסדות ההשכלה הגבוהה והמדע. בעצם, אין זה דיון על החוק, כי החוק טרם הונח על קולחן חברי-הכנסת, אלא מסירת אינפורמציה על דברים שקרו בינתיים. ג. טובות.

מסיליון ל"א וחפצנו לדעת כיצד נוצל העודף שנשאר. כן חפצנו לדעת כיצד נתגבסו התוספות השונות ומהם הסיבויים האחרונים בתקציב שעליהם דיברנו.

ט. אבידור:
אשר לחלק הראשון של השאלה אוכל למסוד רק אינפורמציה כללית ביותר. אנו הסתדלנו עד סוף שנת הכספים וכן בחודש אפריל לנצל בטידה הטכסימאלית את ההתחייבות לריהוט וציוד, אם נעשו התחייבות כאלה. אבל אין זה אומר שזה מתבטא כבר היום במספרים. אני רק יודע שכל הטפקחים ואנשי האפסנאות עשו את המכסימום והצלחנו להסיג ציוד רב וריהוט. אינני יודע באיזה סכום זה מתבטא.

היו"ר ט. פרסיץ:
אנו חפצנו לדעת גם בקשר להכשרת מורים וכמה אפשר להוציא בסביל הספריות, מה עליה בידיכם לעשות בנידון זה. כן התבקש לחינוך הגופני במעברות והקמת טועדונים, כלומר, כל אותם הסכומים שהיו דרושים ללסכות הנועד.

ט. אבידור:
אני אביא זאת.

ז. כפרית:
האם אפשר יהיה לקבל פרטים של הציוד לסעיפיו השונים, כלומר, למה קוראים ציוד; ויחד עם זה מסתבר ששאלת הרזרבה הכללית אינה עומדת.

ט. אבידור:
מה מסודר בהתחייבות - את זאת יכבד האוצר. אולם סכומים והזמנות - זוהי פרוצדורה ארוכה.

כידוע לכם הוסיפו בדגעים האחרונים לתקציב מסוד החינוך והתרבות 250,000 ל"י. אמנם אתם יודעים את חלוקת הסכום וההכנות שעשינו לביצוע כל הפעולות הקטורות בתוספת זו.

בסעיף "חובלים לתלמוד" היתה הגדלה מ-5000 ל"י ל-9000 ל"י אשר תבוצע בעיקר בסנת הלימודים.

בסעיף "הדרכת מורים בטצועות חובלים"; בסנת הכספים שעברה הגיע הסכום ל-38,000 ל"י והסנה הוא יגיע ל-63,000 ל"י. בהתאם לתקציב בסנה שעברה יכולנו לסנות סבין המורים הטעולים להדרכה בטצועות חובלים. הודות להגדלת התקציב נוכל, לפי הסידורים שעשינו כבר להעסיק מראשית שנת הלימודים הבאה סדריכים-מורים ב-26 מסרות לעומת 10 מסרות בסנה הקודמת. כטובן שתוספת זו היא עד סוף שנת התקציב שהיא אמצע שנת הלימודים ואנו נצטרך לעשות סיבויים בסנת הלימודים הבאה. בסנת לימודים זו הסכמנו שהמורה יהיה 3 ימים מורה ו-3 ימים סדריך. זאת לא נוכל לעשות בסנה הבאה מהטעמים הבאים:

ס. אבידור:

העבודה אינה יעילה, כי אם לוקחים
טורה-סדרין לחקלאות להדרכה ל-3 ימים, הרי הוא עוזב את בית-
הספר ואין יכולים למצוא את הסורה לחקלאות בבית-הספר.

היינו נוהגים לתת לטורים-סדרים אלה
נוסף על האסל גמול הדרכה בגובה של גמול הניתן לסנהל בית-ספר בן
8 כיתות. גמול הדרכה זה הוא פחות מגמול הפיקוח וקשה למצוא אנשים
לתפקיד זה. אנו חושבים להגדיל את הגמול במידה מסוימת, וביח,
שהגמול לא יהיה גמול של מנהל בית-ספר בן 8 כיתות אלא של מנהל בית-
ספר בן 12 כיתות, כי הטורים האלה טוענים שהעבודה היא קשה.
ל-26 מסרות אלה יש לנו פחות או יותר הצעה לחלוקתן. ההצעה עדיין
אינה מלאה רק אוטר לכם כמה יסודות.

אנו רוצים בסנת תסט"ז להסתער במידה
מסוימת על ענין החקלאות בבתי-הספר היסודיים. לדאבוננו הגדול,
הרי למרות כל המאמצים ישנם עדיין בתי-ספר יסודיים רבים שאין בהם
חקלאות. תמיד יש להם סיבות מספיקות לכך, שאין להם חלקת אדמה,
שאינן די טורים. מטום כך אנו רוצים להגדיל את מספר הסדרים
בסנת תסט"ז ולהנהיג עבודת-בגן על-ידי-כך שאחד הטורים יספל בענין
זה בבית-הספר. מתוך 26 המסרות אנו חוצים להקדיש 6 מסרות לחקלאות,
נוסף על המפקחים. אין אנה סוברים שבכל סנה זהיה זקוקים ל-6
סדרים.

למלאכה ניתן 4 סדרים סתוך 26, כן
ניתן 2 מסרות לטבע, 2,5 מסרות לזמרה ולחינוך הגופני, מסרה
אחת לאנגלית ואחת לציד. 5 מסרות להדרכה כוללת - 4 לבתי-הספר
היסודיים ואחת לגני-הילדים, כלומר, תהיה זו תגבורת לפיקוח
הכולל בכיתות א' ו-ב' וביסובי-עולים. אנו ננסה לעשות ס-4 מסרות
אלה תהווה מסרות רבות יותר. אותן חלקי המסרות שניחד לערים
ירוסלים, חיפה ותל-אביב, צבוא בססא-וטתן עם הרסויות הטקוטיות
וניתן להם את ההדרכה אם יתרמו אותו החלק מצידן. באופן כזה תהיינה
מסרות רבות יותר.

כן ישנה הגדלה בסעיף "סטיפנדיות"
ובמקום 450,000 ל"י הוא יועמד על סך של 480,000 ל"י והוא יוצא
בעיקר לצרכי סנת הליטורים הבאה.

הסעיף "קורסים לטורים בלתי מוסמכים"
יוגדל מ-54,000 ל"י ל-60,000 ל"י. קורסים אלה יהיו חד-סנתיים-
בבאר-טבע, נהלל ויבנה וכאן אנו מסתדלים לסנות סנה שעסינו. עד
עתה סיפורנו את הסורים הקיימים בסטינורים בבאר-טבע, נהלל ויבנה.
עתה הכוונה למצוא עולים בעלי הסכלה תיסנית ולתת להם במסך סנה
קורס מרוכז, זה כמובן לא יתן להם עדיין סטיכות.

סעיף חדש שנוסף הוא "הלוואות לתלמידים
בסטינורים ובקורסים להסתלמות". אנו חושבים לחלק את הסכום של
30,000 ל"י לשני חלקים: 15,000 ל"י לתלמידי הסטינורים ו-15,000 ל"י
למורים בלתי מוסמכים, וזאת כדי למשוך יותר תלמידים. בשבוע
הבא אנו נפרסם הודעה שתלמידי הסטינורים הזקוקים לכך יוכלו לקבל
הלוואות בסכום של 45 ל"י לחודש וכן גם סכום למחיה.

בסעיף "עודד פעולות הקליטה התרבותית"
ניתן 15,000 ל"י, וזה בעיקר לתל"ם. כן ישנן תוספות בסעיפים
הסונים, בהכשרה גופנית, איגודי.טפורט.

מ. אבידור:

אני רוצה לסיים את דברי בעוד הערה אחת: אנו נוכחנו לדעת, כי בישובים הנחשלים ולא במוחזקים יש הכרח להגדיל את ההוצאות לריהוט וציוד ב-15,000 ל"י. אולם הוצאה זו צריכה לעבור דרך ועדת הכספים, ויש לקחת זאת או מהסך של 250,000 ל"י, או מטעמים אחרים על-מנת להגדיל את האפשרויות של העזרה לבתי-ספר נחשלים.

היו"ר ש. פרסיץ:

הייתי רוצה כי בשבוע הבא נחליף דעות בענין זה. כן הייתי מבקשת מהמטרה להביא לנו את חלוקת הכספים למוסדות החינוך אשר גם ועדת הכספים קיבלה את חלוקתם.

ב. חוק המועצה העליונה למוסדות ההשכלה הגבוהה והמדע:

היו"ר ט. פרסיץ:

כפי שאתם יודעים טימלנו בחוק זה במטח שנה וחצי וכאשר זכינו לגמור את עבודתנו הוקפא החוק בממשלה ולא שמענו עליו דבר. בינתיים הרכיב השר זעדה שתחמש כמועצה העליונה למוסדות ההשכלה הגבוהה והמדע ליד מקורו והכין חוק אחר שאף הוא נקרא חוק המועצה העליונה למוסדות ההשכלה הגבוהה והמדע. שאל אותי השר אם אנו נוכל לספל בחוק זה ולראותו כהמשך עבודתנו ולהביא את החוק לכנסת. אמרתי כי אחת התקלות היא כי השר הודיע בכנסת שהחוק הוחזר על-ידי הממשלה לממשלה. מאחר שהוא הודיע זאת קשה יהיה להביא את החוק לקריאה שניה לכנסת. אף שר המטעמים גרס שאריך להביא את החוק החדש לקריאה ראשונה.

לא הייתי מביאה ענין זה בפני

הוועדה עד אשר יונח החוק על שולחן חברי הכנסת. אולם זה 3 שבועות מאז נתפרסמה בעשון הידיעה שדנים בממשלה בחוק זה, אני מקבלת פניות בלי סוף מאנשים שונים ומשונים והכל דורשים לא לקבל את החוק עד אשר לא יסודר סימפוזיון ויחננו לציבור להביע את דעתו. נוסף לכך פונות אלי עיריות חל-אביב וחילמה, אף בית-הספר הגבוה למשפט וכלכלה פנה אלי והיום היתה אצלי מטלחת של סטודנטים מבית-ספר זה הרוצים להופיע בפני הוועדה. יש לי מה לומר בענין זה ובוודאי אומר זאת בעת הבאת החוק בכנסת. אבל כיונתי היתה לשמוע מה דעת חברי הוועדה וכיצד עלי לנהוג מאחר שהחוק טרם הובא בפנינו.

ב. צ. דינור:

אני רוצה לומר כמה דברים וזה יחסוך לנו זמן אחר-כך. הוברר, כי בעיית ההשכלה הגבוהה צריכה לכלול גם את בעיית ארגון המדע בארץ חסרה סמכות מדעית עליונה. המדינה מוציאה כספים רבים על חקר, ישנן אינסטאנציות רבות ומסודרות רבים, אבל אין אף מוסד אחד שסמכותו המדעית היא הקובעת. עם התפתחות המדע מוכרחת המדינה להכנס יותר ויותר לבעיות החינוך הגבוה, משום שאין באפשרות המוסד להקים מעבדות והממשלה משתתפת ב-60% - 80% בתקציב המוסדות לחינוך גבוה.

חכנון המדע קטור במיתוח הכלכלה. למשל, בעיות חקר השמש - דבר שיקבע את התפתחותנו גם במדעי הרוח. בחוק הקודם היה ברור שהיה במועצה באי-כוח האיגודים המקצועיים - דבר זה התישן בכל העולם. מאידך גיסא, ביאות-כוח אדמיניסטרטיבית. אין שם ביאות-כוח מדעית. עברתי על כל החוקות של מדינות אחרות, ישבה ועדת שרים שטיפלה בענין זה, אף השתתפו באי-כוח האוניברסיטה, הטכניון ומכון ויצמן, הוקמו

ב. צ. דינור:

ועדות מזנה בהם השתתפו אני מדע לא רשמיים, עורכי-דין ועלרנו
על כל החוקות. הכינותי הצעת חוק קובעת ועדות זונות. בוועדות
יהיו 29 חברים אשר 11 מהם אנשי מדע בעלי מעמד גבוה ומפורסם וליבחרו
בחוקף איכותם והם בעלי רמה בינלאומית גדולה ביותר, ויהיו לנו
אנשים כאלה. הם ייבחרו למי רשימת מועמדים יחוצג. תהיה זו רשימה
מיועדת של האוניברסיטה, הספנות ומכון ויצמן. גם לר תהיה
הרשות לחציע הצעה.

4 מביין 11 אנשי מדע אלה יהיו אנשי
חוץ-לארץ היכולים להבחר לכל ימי חיליהם. אני רציתי שאנשי חוץ-
לארץ יקבעו את הרמה. זו תהיה ועדה אקדמית האריכה לקבל דינים-
ולשבונוות מכל בתי-הספר הגבוהים בארץ והתפתחותם; היא צריכה
לחונת את דעתה על הרמה המדעית של בתי-הספר והתפתחות בהם. כן
קבעתי ועדה לכל מדעי הרפואה, מדעי הרוח - בוועדות אלה אפשר
ליחף גם אנשי מקצוע אחרים.

המועצה המדעית תקרא "המועצה למדעים
רשמיים". היא נכנסת לחוק אבל כגוף לחוד.

דיברתי גם עם פרופסור א. איינשטיין
כועתיים על חוק זה. הוא אמר לי: תמנה אותי כאחד מן ה-4; אחר-
כך הוא הוסיף ואמר, כי את יתר ה-3 תלח אלי, אני רוצה לחוות
את דעתי עליהם. איינשטיין אמר לפני גדולי המדע בפרוינסטון, כי
החוק הזה מאוד את החופש וכוח הביצוע. לדעתי, טרם היה חוק
שעיבדנו כל כך. בוועדה הזו עליבדה את החוק השתתפו ירמיהו, י"ר
המסמכים והיועץ המסמכי, מר הורוביץ, יומטית ומרופסורים. אני
חושב כי החוק מותאם לצרכי הארץ. כבר אמרתי לכם כי ישראל זכתה
להכרה בינלאומית ביחס המדעי והרשו לי להביא עובדה אחת:

יש לנו מוסד לפרטום במדעי הטבע
וטכנולוגיה. אחד מגדולי המדע באנגליה בעל פרס נובל הציע
לנו כי אנר נוציא מונוגראפיות עליו והמועצה המדעית באנגליה אמרה
מדוע אין הוא נותן להם להוציא את ספרו. לכן הכל אומרית לנו
לא לבזבז את האוצר הזה שנאצר ונאגר במסד חצי יובל זניח.
קיבלתי מכתב מראמר מג' ניבה הכותב לי: אמרו על הרמה המדעית
של ישראל, היא זכתה לזה וצריך לשמור על כך ולא לבזבז. קל
להוריד רמה, כמו, בבתי-הספר החיכוניים.

עתה אני עובר לענין בית-הספר
הגבוה למינסט וכלכלה. ביקרתי במוסד זה ודיברתי עם מר לוי,
מנהל המוסד. נתתי לו מספר הערות ואמרתי לו כי האוניברסיטה
התנהלה למי הוקמסווימת, כן היתה ועדת נאמנים של גדולי המדע
בעולם. כאשר צריך להעלות ולמנות פרופסור פונים לאנשי המדע
באותו מקצוע בחוץ-לארץ ויזולחים את כתביו ויזולחים אותם בחוץ-
לארץ איזה מרה היו נותנים לו אצלם. האוניברסיטה הקמידה
בקבלת פרופסורים. אזי אמרתי להם כי אינני טוען נגד בית-
הספר. אבל הוועדה האקדמית היא יתכיר בהם. זה לא יסתר
ויוברו בצידו. הם רוצים כי הממילה או הכנסת יקבעו זאלו
לא ינגע בהם. אבל כתוב בחוק כי מי ייערער יבוא הערער זניח
בפני המסילה וזו יכולה לחייב את המועצה לדון זניח בענין.
הם טוענים כי לא יהיו להם באי-כוח. אבל עתה קובעת הממילה
מי הוא המוסד ייקבע את הדברים, כי אצחנו צריכים להציל את
המדע.

עיריית תל-אביב טוענת כי היא הקימה
בית-מדרש למדעי היהדות העולה על זה של האוניברסיטה. זאלתי את
מר לבנון מאימתו הוא בעל מקצוע במדעי היהדות. האנלים הללו
אמרו לי, ידך כבדה עלינו ועלי למצוא איזו יתיה דרך ואם לאו,
הם ימצאו דרך שהחוק לא יעבור. ראשי עיריית תל-אביב וחיספה טוענים
כי הציבור מרוצה מהקמת המוסדות הגבוהים בעריית אלה, אבל כלום
הכנסת איננה ציבור?
6/ . . .

ב. צ. דינור:

לכן בקיאתי שמוחה להניכרם, כי אני עיייתי את המכטימורם בקשר להתיעצויות והעבודתי לפחות 50 אינו בענין זה. אני מבקש מכם יהיה חסדכם עמדי ותעשו מצידכם הכל כדי שהחוק יעבור.

אשר למספר באי-כוח - כתוב בחוק כי מספר באי-כוח המוסדות יוחלט מדי מעת במעם בממשלה. ברור כי מוסדות אלה לא יוכלו להנות מתקציב המועצה, אבל אין זה קשור לתקציב הממשלה.

היו"ר מ. טרסיץ:

נשאלת עתה השאלה: כאשר יונח החוק על יולחן הכנסת, האם עלינו לימוע את כל האנשים המבקשים להוכיח בפני הוועדה, או לקבלם רק לאחר שהוא יעבור בקריאתו הראשונה. במוסדות יכנו אלינו יושבים נציגי כל הממלגות ועלינו להחליט מה לענות להם?

א. רזיאל-נאור:

מבלי להכנס לכל הבעיות ומבלי להכנס לגופו של ענין, הרי אני חושבת כי יש לקבל משלחת של נציגי ציבור מדעי. ובטוח יתקיים הדיון בוועדה, אבל אחרי הקריאה הראשונה בכנסת נשמע את נציגי הציבור.

ט. כהרית:

נראה לי כי יהיה זה הגיוני שנטמע תחילה את הישר מראה על החוק; ויש ומועד הוויכוח לאחר הרצאת הישר נדחה לשוב ימים, ויש והוא מתקיים מיד לאחר הרצאת הישר, אזי אמר לקבל את המשלחות בין הרצאת הישר והדיון בכנסת.

ב. צ. דינור:

אינני אומר לכה כי אין לימוע מה בפני המשלחות, אבל יש לקיים זאת לאחר הקריאה הראשונה בכנסת. לאחר שהחוק יועבר לוועדה באופן רשמי ובטוח שתבוא לדון בחוק, השטעו את המשלחות השונות ואני מבקש שתענו לבקשתי.

ד. אברי:

מתוך הנסיון שלנו הרי איננו יכולים לקבל אנשים ולדון על חוק שאיננו יודעים מהו. לכן עלינו לימוע את המשלחות לאחר שנתחיל לטפל בחוק.

אולם ישנה בעיה אחרת וועדת הכנסת מטפלת עתה במתן כריורטי לחוקים מסויימים. אם אנו מעונינים שחוק זה יעבור יש לבקש לתת עדיפות לחוק זה, כי ישנם 41 חוקים שארליכיה לעבור במן זה.

מ. אונא:

נדמה לי כי אנו דנים בדבר שזממעט ולא בא עדיין לעולם. כבר דיברתי מעת עם הר המייכטים ואין אצלנו זמן מתאים להקהל יכול להתיצט לחוק. אולם מאחר דבר זה טרם תוקן, הרי צריך להודיע לכל הגורמים שפנו אלינו, כי החוק טרם התפרסם וכאשר הוא יתפרסם עליהם להביא בכתב את הערותיהם לחוק, אזי נוכל להחליט את מי אנו רוצים לקבל. אולם אין לקבל סתם משלחות מתוך כך שהם ימועו דברים מסויימים - אין זה למי מצבנו ומעמדנו.

ב. ש. כאנלסון:

אני רוצה להצטרף לדעה שהוסמעה כאן
לשמיעת האנשים רק בעת הדיון בוועדה.

ד. נארי:

אני קצת תמהה על השאלות שעוררו כאן.
נדמה לי כי עד אשר החוק איננו מונח
על שולחן הכנסת אזי הוא למעשה איננו קיים. משום כך אין לדבר
עתה על כל משלחות. גם לאחר שהחוק יונח על שולחן הכנסת, הרי
הוועדה אינה יכולה לקבל משלחות כל עוד החוק לא הועבר אליה
בקריאה ראשונה. כל חבר-כנסת יכול לקבל אינהורמאציה, אבל לא
כוועדה.

א. ברמן:

מבחינה פורמאלית, אנו יכולים לקבל
משלחות ולדון בחוק רק לאחר הקריאה
הראשונה ולפני הקריאה השנייה. אולם כפי ששמענו כאן ישנה התנגדות
גדולה למדי בקרב חוגים רבים וטונים בארץ. לכן אני חושב, כי לאחד
שנדע מהו החוק יש לטמוע את המתנגדים. כלומר, כאשר החוק יונח
על שולחן הכנסת, הרי ירצה על החוק הרי אנו יכולים לבקש כי הדיון
של הקריאה הראשונה יתקיים לאחר שבוע ימים ואז אנו בוודאי נוכל
לשמוע את המלחמות וחר-כך נדון בחוק בקריאתו הראשונה. אמנם
מבחינה פורמאלית אין זה בכל מאת האחרים בסדר, אבל אם ישנה
התנגדות כזו צריך לטמוע את המתנגדים.

היו"ר ש. פרסיץ:

אני רוצה שהדברים יהיו ברורים.
הסיבה להתנגדות זו היא כי החוק
הקודם לא נתן מקום להכרה מיידית במוסדות והמוסדות תבעו הכרה
זו בגוף החוק. לכן יש אנטגוניזם מסויים. כיון שהאנשים רואים
להשמיע את דבריהם לא מצאתי אפשרות אחרת אלא להביא את הדבר
לידיעת חברי הוועדה והוועדה תחליט.

נשמעו כאן הצעות שונות: היתה הצעה
שהחוק יפורסם ברבים על-ידי הנהלתו על שולחן חברי-הכנסת ולא יתקיים
מיד הוויכוח של הקריאה הראשונה אלא לאחר שבוע ימים ובמשך אותו
שבוע לתת אפשרות לציבור להשמיע את דברו. היתה הצעה אחרת, כי
לאחר הצעת החוק הועבר לוועדה באופן פורמאלי יש להקדים את שמיעת
המשלחות לדיוני הוועדה. הצעתו של חבר-הכנסת אונא היא כי לאחר
שיפורסם החוק יש למנות לגורמים השונים ולבקש מהם להעיר את
הערותיהם בכתב.

ש. כהרית:

אני חושבת כי הצעת חבר-הכנסת אונא
אינה נוגדת להצעה, כי איננו קובעים
כאן כל מועד להצעת הדעות השונות.

א. ברמן:

אני מוכן להצטרף להצעת חבר-הכנסת
אונא.

ב. ש. כאנלסון:

האם הצעת חבר-הכנסת אונא מעכבת את
הפרוצדורה או לא?

היו"ר ש. פרסיץ:

ברור שכן. כי אם יהיו בהערותיהם
דברים חריגים, האם נוכל שלא לקבל
אותם? אולם את החר פונה אלינו ומבקש כי נדון בחוק אם ליבט
ואם לחסד, אני חושבת צריך להענות לבקשתו ונשמע את המשלחות
בפגישה הראשונה לאחר שהחוק יועבר אלינו באופן פורמאלי.

מ. אונא:

אני רוצה להסביר כי אין כל עיכוב
בפרוצדורה בהצעת. החוק יונה ושבוע
לכל המוקדם על שולחן הכנסת, הרי יוצאת-ראש הוועדה יכולה להודיע
לגורמים השונים כי עליהם להמציא בכתב את הערותיהם. גם הקריאה הראשונה
כנסת לא תתקיים בלבד בעוד שבועיים. כאשר אנו נקבל את הערות
נדע את מי לקבל ואת מי לא לקבל ובאופן כזה נחסוך לנו זמן רב.

ה צ ב ע ו ת

הצעת חבר-הכנסת ברמן - לא נח ק ב ל ה.
הצעתו של חבר-הכנסת אונא - לא נח ק ב ל ה.
ההצעה האומרת להודיע לאנשים כי לאחר שהחוק יוסבר
לוועדה, תוכל הוועדה לשמוע את המסלחות השונות - נח ק ב ל ה

ג. שרן נות:

ט. כמריח:

ידוע לנו כי תקציב החינוך לא ענה
על צנין קליטת העליה ואנו שומעים
כי העליה זורמת בממדיה לא קטנים. הייתי מבקשת שנקבל אינפורמציה
באיזה מידה נקלטים ילדי העולים, האם נפתחים בתי-ספר, האם קולטים
את הילדים, ובכלל מהו המצב בקשר עם קליטת העליה.

א. רוזאל-נאור:

גם זוהי שאלה הקטורה בקליטת העליה.
במקומות רבים באים ילדי עולים
ובכל זאת משרד החינוך והתרבות אינו מספק לבתי-הספר את הציוד
והריהוט. ראיתי בנחלת-שלמה ילדים שהגיעו לשם ב-5.2 וטרם קיבלו
כסאות ושולחנות ומחברות. הם מביאים כסאות מהבית. זאת ראיתי גם
ברמת-שמעון. בשיחה במשרד החינוך והתרבות זמנתי כי היתה אפשרות
להעביר מסעיף לסעיף, באותם הסעיפים בהם נשאר עודף. שלחתי
שאלתה לשר בקשר לכך. אני מבקשת שנקיים על כך דיון בוועדה ויתקנו
את הדבר.

העקבות האסון המצער שקרה לטיול

של הסומר הצעיר, וזהו שוב טיול ביום שרוב שנגמר באסון, ובטרם
האחרון הוצאו ילדים בעכו לטיול התעמלות ורק לאחר ש-6 מהם נפלו
והתעלפו הופסק הטיול, הרי אני רוצה לדעת האם יונן הוראות
ליום שרוב ואם גם המורים וגם המנהלים יודעים את ההוראות.

אזר לטיולים של הסתדרות נוער -

הרי צריך להיות חוק מחייב שיסדיר את הענינים הללו כדי שיהיה ברור
מתי אפשר להוציא ילדים לטיול ומהם הדרכים למניעת אסונות.

הקמת בנינים לבתי-הספר: למטל

בירושלים. לפני שציריית ירושלים פורקה נתקבלה החלטה להקים 4
בתי-ספר וביניהם בית-ספר על שם חנה שפירמן אשר אבן הפינה לבנין
זה נורתה כבר לפני 5 שנים והבנין טרם הוקם למרות שבתקציב העיריה
היו סכומים לצורך זה. הקימו בנינים לבתי-ספר אחרים וביניהם בית-
הספר על שם כצנלסון. עתה לאחר שהצירייה פורקה הרי ראשית מעטה
היה לבטל הקמת בנין זה. הוועדה שהוקמה ראתה עצמה פטורה מכל
זה ותחת זה הקימו בנין לבית-ספר "גאולים". אין לי דבר נגד בית-
ספר זה. אבל אין כל הגיון וכל הצדקה לקחת בית-ספר הנמצא בבנין
יפה, אשר אולי אינו מכיל את כל הכיתות, אבל הנמצא בתנאים
סניטאריים הוגנים והוא בית-ספר חדש פחות או יותר. לעומת זאת לא
לגשת לבנינו של בית-ספר אשר אינו עונה על תנאי הסניטאציה. צריך היה
לנקים בית-ספר זה אפילו רק מתוך יחסי הכבוד וההוקרה. אני מבינה
שציריית ירושלים אינה קיימת ואין עם מי לדבר. אבל ועדת החינוך
והתרבות צריכה להביא לידי כך שהחלטה תבוצע.

מ. אונא:

עוד לפני הפגרה ביקשתי להעמיד לדיון את שאלת המבנים לבתי-הספר. ראיתי לדעת אם נודע זה יבוא לדיון.

השנה טרם שמענו דבר על החינוך החקלאי, האם תהיה אפשרות לשמוע זאת?

ב. ש. כאנלסון:

עקב העליה המוגברת אנו עומדים בפני בעיות קליטת ילדים שאינם יודעים את הלשון והדבר מעכב בעדם להקלט בכיתות המחאיות. מה בדעת משרד החינוך והתרבות לענות בנידון זה? האם נראית למשרד החינוך והתרבות פעולה מתנדבת של תלמידי בתי-הספר התיכוניים ובעיקר, בעונת החופש כדי לאפשר לילדים העולים החדשים לא לבזבז זמן מיותר ולבל ככביד נוכחותם של ילדים מבוגרים בכיתות נמוכות.

א. כלפון:

בשעת הדיון בתקציב דובר על שחרור 80 בוגרי הסמינרים מן הצבא בשנת תשט"ז. השבוע נודע לי מפי תלמידים ותלמידות, כי נודע להם על משא-ומתן המתנהל עם משרד החינוך והתרבות והמשרד מוכן לשחרר את התלמידים בתנאי שיחזיבו ללמד בכפר ובספר במשך 4 שנים ולא רק לשנתיים. דבר זה הכניס מהומה בקרב התלמידים ומתנהל עתה משא-ומתן על כן.

אני מבקש להעמיד בסדר-היום את שאלת המורים הבלתי מוסמכים.

עוד לפני הפגרה ביקשתי להעמיד לדיון רעיוני את דבריו של ד"ר אבידור בקשר להכנסת ילדי עולים מבני עדות המזרח לבתי-הספר.

כן אני מבקש להעמיד לדיון את הצעת חוק לבתי-הספר התיכוניים. שמענו היום מפי ד"ר אבידור כי ישנו סכום של 30,000 ל"י לסטיפנדיות ועומדים לחלקו בין תלמידי בתי-הספר התיכוניים והסמינרים. הרי סכום זה הוא כטיפה בים לעומת כל אלפי הילדים הזקוקים לסטיפנדיות. לכן כדאי היה להשאיר את כל הסכום לסטיפנדיות לתלמידי בתי-המדרש למורים.

א. ברמן:

אני מציע להעמיד לדיון את שאלת הספר העברי בארץ. אנו בכל זאת לא רק ועדת חינוך אלא גם תרבות. בזמנו שמענו כאן מהסתדרות הסופרים על המצב המחפיר בהפצת הספר העברי שבא כתוצאה מהפצת הספר הלועזי.

ר. צברי:

אשר לענין הסטיפנדיות - הייתי מבקשת לדעת מה היה ההמשך לאחר הדיון שלנו.

כן הייתי מבקשת שנקבל אינפורמציה על מצב הסמינר בבית-הכרם.

אנו טרם שמענו כל סקירה על אגף התרבות של משרד החינוך והתרבות. כן לא שמענו דבר על החינוך המקצועי והחינוך הגומני בישובי עולים ומעברות.

הישיבה ננעלה בשעה 13.00.